

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

1 martie 2012 *

„Directiva 96/9/CE — Protecția juridică a bazelor de date — Drept de autor — Calendarul partidelor din campionatele de fotbal”

În cauza C-604/10,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Regatul Unit), prin decizia din 10 decembrie 2010, primită de Curte la 21 decembrie 2010, în procedura

Football Dataco Ltd,

Football Association Premier League Ltd,

Football League Ltd,

Scottish Premier League Ltd,

Scottish Football League,

PA Sport UK Ltd

împotriva

Yahoo! UK Ltd,

Stan James (Abingdon) Ltd,

Stan James plc,

Enetpulse ApS,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul K. Lenaerts (raportor), președinte de cameră, domnii J. Malenovský, E. Juhász, G. Arestis și D. Šváby, judecători,

avocat general: domnul P. Mengozzi,

grefier: doamna L. Hewlett, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 27 octombrie 2011,

* Limba de procedură: engleza.

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Football Dataco Ltd, Football Association Premier League Ltd, Football League Ltd, Scottish Premier League Ltd, Scottish Football League și PA Sport UK Ltd, de J. Mellor, QC, S. Levine, L. Lane și R. Hoy, barristers;
- pentru Yahoo! UK Ltd, Stan James (Abingdon) Ltd, Stan James plc și Enetpulse ApS, de D. Alexander și R. Meade, QC, de P. Roberts și P. Nagpal, barristers;
- pentru guvernul Regatului Unit, de L. Seeboruth, în calitate de agent, asistat de S. Malynicz, barrister;
- pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de S. Fiorentino, avvocato dello Stato;
- pentru guvernul maltez, de A. Buhagiar și G. Kimberley, în calitate de agenți;
- pentru guvernul portughez, de A. P. Barros, precum și de L. Inez Fernandes și P. Mateus Calado, în calitate de agenți;
- pentru guvernul finlandez, de J. Heliskoski, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de J. Samnadda și T. van Rijn, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 15 decembrie 2011,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea Directivei 96/9/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 1996 privind protecția juridică a bazelor de date (JO L 77, p. 20, Ediție specială, 13/vol. 17, p. 102).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Football Dataco Ltd, Football Association Premier League Ltd, Football League Ltd, Scottish Premier League Ltd, Scottish Football League și PA Sport UK Ltd (denumite în continuare, împreună, „Football Dataco și alții”), pe de o parte, și Yahoo! UK Ltd, Stan James (Abingdon) Ltd, Stan James plc și Enetpulse ApS (denumite în continuare, împreună, „Yahoo și alții”), având ca obiect drepturi de proprietate intelectuală invocate de primele asupra calendarelor partidelor din campionatele de fotbal englez și scoțian.

Cadrul juridic

Dreptul internațional

- 3 În cadrul unei secțiuni consacrate dreptului de autor și drepturilor conexe, articolul 10 alineatul (2) din Acordul privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală, care constituie anexa 1 C la Acordul de instituire a Organizației Mondiale a Comerțului, semnat la Marrakech la 15 aprilie 1994, și care a fost aprobat prin Decizia 94/800/CE a Consiliului din 22 decembrie 1994

privind încheierea, în numele Comunității Europene, referitor la domeniile de competență sa, a acordurilor obținute în cadrul negocierilor comerciale multilaterale din Runda Uruguay (1986-1994) (JO L 336, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 10, p. 3), prevede:

„Compilațiile de date sau de alte elemente, fie că sunt reproduse pe suport exploatabil pe mașină sau sub orice altă formă, care, din cauza alegerii sau aranjării conținutului lor, constituie creații intelectuale sunt protejate ca atare. Această protecție, care nu este extinsă asupra datelor sau elementelor în sine, nu trebuie să aducă atingere niciunui drept de autor care subzistă pentru datele sau elementele însele.”

- 4 Articolul 5 din Tratatul Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale (OMPI) privind drepturile de autor, adoptat la Geneva la 20 decembrie 1996, care privește „[c]ompilațiile de date (baze de date)”, prevede:

„Compilațiile de date sau de alte elemente, oricare ar fi forma acestora, care, prin alegerea sau modul de dispunere a conținutului, constituie creații intelectuale sunt protejate ca atare. Protecția nu se extinde și asupra datelor sau a elementelor ca atare și nu aduce atingere niciunui drept de autor existent asupra datelor sau elementelor cuprinse în compilație.”

Dreptul Uniunii

- 5 Considerentele (1)-(4), (9), (10), (12), (15), (16), (18), (26), (27), (39) și (60) ale Directivei 96/9 prevăd:

„(1) întrucât bazele de date nu sunt în prezent suficient protejate în toate statele membre de legislația în vigoare; întrucât o astfel de protecție, atunci când există, prezintă caracteristici diferite;

(2) întrucât astfel de neconcordanțe în cadrul protecției juridice a bazelor de date conferite de legislațiile statelor membre au efecte negative directe asupra funcționării pieței interne în ceea ce privește bazele de date, în special asupra libertății persoanelor fizice și juridice de a furniza bunuri și servicii de baze de date on-line pe baza unui regim juridic armonizat în întreaga Comunitate; întrucât aceste neconcordanțe riscă să se accentueze pe măsură ce statele membre introduc noi dispoziții legislative în acest domeniu, care capătă din ce în ce mai mult o dimensiune internațională;

(3) întrucât ar trebui să se elimine diferențele existente care denaturează funcționarea pieței interne și să se evite apariția unor noi diferențe, în timp ce diferențele care nu afectează în mod negativ funcționarea pieței interne sau dezvoltarea pieței informaționale în cadrul Comunității nu ar trebui eliminate sau evitate;

(4) întrucât protecția bazelor de date prin intermediul dreptului de autor există sub diferite forme în statele membre, în conformitate cu legislația sau jurisprudența acestora, și întrucât, atât timp cât neconcordanțele persistă în legislația statelor membre în ceea ce privește domeniul de aplicare și condițiile de protecție, aceste drepturi de proprietate intelectuală nearmonizate pot avea ca efect împiedicarea liberei circulații a mărfurilor și serviciilor în Comunitate;

[...]

(9) întrucât bazele de date reprezintă un instrument vital în dezvoltarea unei piețe informaționale în Comunitate; întrucât acest instrument va fi la fel de util în multe alte domenii;

(10) întrucât creșterea exponențială, în Comunitate și în oricare altă parte a lumii, a volumului de informații generate și prelucrate în fiecare an în toate sectoarele comerțului și industriei necesită investiții în sistemele avansate de prelucrare a informațiilor în toate statele membre;

[...]

- (12) întrucât o astfel de investiție în sistemele moderne de stocare și de prelucrare a informației nu se va face în cadrul Comunității în absența unui regim juridic stabil și omogen care să protejeze drepturile producătorilor de baze de date;

[...]

- (15) întrucât criteriile aplicate pentru a determina dacă o bază de date va fi protejată prin dreptul de autor vor trebui să se limiteze la faptul că alegerea sau dispunerea conținutului bazei de date constituie o creație intelectuală proprie a autorului; întrucât această protecție include structura bazei de date;
- (16) întrucât niciun alt criteriu, cu excepția originalității, în sensul de creație intelectuală a autorului, nu trebuie aplicat pentru a determina dacă o bază de date poate fi protejată sau nu prin dreptul de autor și, în special, nu trebuie să se aplice criterii estetice sau calitative;

[...]

- (18) întrucât prezenta directivă nu aduce atingere libertății autorilor de a decide dacă sau în ce mod aceștia permit includerea operelor lor într-o bază de date, în special dacă autorizarea acordată are caracter exclusiv sau nu; [...]

[...]

- (26) întrucât operele protejate prin dreptul de autor și prestațiile protejate prin drepturile conexe care sunt încorporate într-o bază de date rămân totuși protejate prin drepturile exclusive respective și nu pot fi încorporate într-o bază de date sau extrase din aceasta fără autorizarea titularului drepturilor sau a succesorilor acestuia în calitate de titulari;
- (27) întrucât existența unui drept separat de alegere sau dispunere a operelor și prestațiilor într-o bază de date nu aduce în niciun fel atingere dreptului de autor asupra acestor opere și drepturilor conexe asupra prestațiilor încorporate într-o bază de date;

[...]

- (39) întrucât, pe lângă obiectivul asigurării protecției dreptului de autor în ceea ce privește originalitatea alegerii sau dispunerea conținutului unei baze de date, prezenta directivă are drept scop protejarea poziției producătorilor de baze de date împotriva însușirii ilegale a rezultatelor investițiilor financiare și profesionale realizate în vederea obținerii și asamblării conținutului prin protejarea ansamblului sau numai a anumitor părți importante din baza de date împotriva unor acte comise de utilizator sau de o parte concurentă;

[...]

- (60) întrucât, în prezent, anumite state membre protejează printr-un regim de drept de autor bazele de date care nu întrunesc criteriile de eligibilitate pentru protecția în temeiul dreptului de autor prevăzut de prezenta directivă; întrucât, chiar dacă bazele de date vizate sunt eligibile pentru protecția ca titular al dreptului prevăzut de prezenta directivă de a împiedica extragerea și reutilizarea neautorizate ale conținutului lor, durata protecției prin acest drept este sensibil inferioară celei de care acestea se bucură în cadrul regimurilor naționale actualmente în vigoare; întrucât o armonizare a criteriilor aplicate pentru a determina dacă o bază de date va fi protejată

de dreptul de autor nu poate avea ca efect diminuarea duratei protecției de care se bucură în prezent titularii drepturilor vizate; întrucât se impune prevederea unei derogări în acest scop; întrucât efectele acestei derogări trebuie să se limiteze la teritoriul statelor membre în cauză”.

- 6 Potrivit articolului 1 alineatul (2) din Directiva 96/9:

„În înțelesul prezentei directive, «bază de date» înseamnă o culegere de opere, de date sau de alte elemente independente, dispuse sistematic sau metodic și accesibile în mod individual prin mijloace electronice sau de altă natură.”

- 7 În capitolul II, intitulat „Drept de autor”, articolul 3 din Directiva 96/9, care definește „[o]biectul protecției”, prevede:

„(1) În conformitate cu prezenta directivă, bazele de date care, prin alegerea sau dispunerea elementelor, constituie o creație intelectuală proprie a autorului sunt protejate ca atare de dreptul de autor. Niciun alt criteriu nu se aplică pentru a determina dacă bazele de date pot beneficia de această protecție.

(2) Protecția bazelor de date prin dreptul de autor, prevăzută în prezenta directivă, nu se extinde și la conținutul lor și nu aduce atingere drepturilor care continuă să aibă incidență asupra conținutului menționat.”

- 8 În capitolul III, intitulat „Dreptul *sui generis*”, articolul 7 din Directiva 96/9, privind „[o]biectul protecției”, prevede la alineatele (1) și (4):

„(1) Statele membre prevăd pentru producătorul unei baze de date dreptul de a interzice extragerea și reutilizarea ansamblului sau ale unei părți substanțiale, evaluată calitativ sau cantitativ, a conținutului acesteia, atunci când obținerea, verificarea sau prezentarea acestui conținut atestă o investiție substanțială din punct de vedere calitativ sau cantitativ.

[...]

(4) Dreptul menționat la alineatul (1) se aplică în mod independent de posibilitatea ca baza de date să fie protejată prin dreptul de autor sau prin alte drepturi. [...]”

- 9 În capitolul IV, intitulat „Dispoziții comune”, articolul 14 din Directiva 96/9 prevede:

„(1) Protecția prevăzută în prezenta directivă în ceea ce privește dreptul de autor se aplică de asemenea bazelor de date create înainte de data menționată la articolul 16 alineatul (1), care îndeplinesc la această dată cerințele prevăzute de prezenta directivă privind protecția bazelor de date prin dreptul de autor.

(2) Sub rezerva alineatului (1), atunci când o bază de date care este protejată prin dreptul de autor într-un stat membru la data publicării prezentei directive nu îndeplinește criteriile de eligibilitate pentru protecția dreptului de autor, prevăzute în articolul 3 alineatul (1), prezenta directivă nu are ca efect reducerea în acest stat membru a duratei protecției acordate conform regimului menționat anterior.

[...]”

- 10 Data publicării Directivei 96/9 în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* este 27 martie 1996.

- 11 Directiva menționată a fost transpusă în Regatul Unit prin adoptarea Regulamentului din 1997 privind dreptul de autor și drepturile conexe bazelor de date (Copyright and Rights in Databases Regulations 1997, SI 1997, nr. 3032), intrat în vigoare la 1 ianuarie 1998. Cuprinsul dispozițiilor acestui regulament relevante pentru prezenta cauză este identic cu cel al dispozițiilor relevante din această directivă.

Situația de fapt din acțiunea principală și întrebările preliminare

Stabilirea calendarelor partidelor din campionatele de fotbal englez și scoțian

- 12 Potrivit deciziei de trimitere, stabilirea calendarelor anuale ale partidelor din campionatele de fotbal respectă, în Anglia și în Scoția, reguli și o procedură în ansamblu comparabile.
- 13 Aceasta presupune luarea în considerare a unui anumit număr de reguli, denumite „reguli de aur”, dintre care cele mai importante sunt următoarele:
- niciun club nu va juca trei partide consecutive acasă sau în deplasare,
 - din fiecare cinci partide consecutive, niciun club nu poate să joace patru partide acasă sau patru partide în deplasare,
 - în măsura posibilului, fiecare club trebuie să fi jucat, în orice moment din timpul sezonului, un număr egal de partide acasă și în deplasare și
 - toate cluburile ar trebui să aibă, în măsura posibilului, un număr egal de partide acasă și în deplasare pentru partidele programate în timpul săptămânii.
- 14 Procedura de elaborare a unui calendar precum cele din cauza principală se împarte în diferite etape. Prima etapă, care începe în sezonul anterior, constă în pregătirea de către angajați ai ligilor profesionale în cauză a programului partidelor din campionatele de divizia întâi și în întocmirea unui proiect de calendar al partidelor pentru celelalte divizii. Aceasta constă în a stabili, în funcție de o serie de parametri de bază (datele de început și de sfârșit de sezon, numărul de partide care urmează să se dispute, datele rezervate pentru alte competiții, naționale, europene sau internaționale), o listă de date posibile ale partidelor.
- 15 Cea de a doua etapă constă în a trimite către cluburile vizate chestionare prealabile stabilirii calendarului și în a analiza răspunsurile la aceste chestionare, în special cererile de „dată specifică” (cererea unui club de a-și disputa partida cu un alt club programată la o anumită dată, acasă, sau, dimpotrivă, în deplasare), cererile de „dată nespecifică” [cererea unui club de a disputa o anumită partidă într-o anumită zi a săptămânii începând de la o anumită oră (de exemplu sâmbăta începând de la 13.30)] și cererile de „formare de perechi” (cererea a două sau mai multe cluburi de a nu juca acasă în aceeași zi). În fiecare sezon sunt formulate aproximativ 200 de cereri.
- 16 Cea de a treia etapă, care, în cadrul campionatului de fotbal englez, este încredințată domnului Thompson, din cadrul societății Atos Origin IT Services UK Ltd, constă în două sarcini: „succesiunea” și „formarea de perechi”.
- 17 Sarcina de succesiune urmărește să obțină succesiunea perfectă de partide acasă-deplasare pentru fiecare club, având în vedere regulile de aur, o serie de limitări de tip organizatoric și, în măsura posibilului, cereri formulate de cluburi. În continuare, domnul Thompson elaborează o grilă de formare de perechi în funcție de cererile exprimate de echipe. Acesta inserează progresiv denumirile echipelor în această grilă și urmărește să rezolve un număr maxim de cazuri problematice până la

obținerea unui proiect de calendar satisfăcător. În acest scop, utilizează un program pentru calculator către care transferă elementele tabelului de succesiune și ale grilei de formare de perechi pentru a produce o versiune lizibilă a calendarului.

- 18 Etapa finală, care presupune o colaborare între domnul Thompson și angajații ligilor profesionale în cauză, constă în a verifica conținutul calendarului partidelor. Această verificare este efectuată manual, cu asistența unui program pentru calculator pentru a rezolva problemele rămase. Două reuniuni, una a grupului de lucru asupra calendarului și cealaltă cu reprezentanți ai poliției, au în continuare drept scop să finalizeze conținutul calendarului. Referitor la sezonul 2008/2009, au fost aduse 56 de modificări în cursul acestei etape finale.
- 19 Potrivit constatărilor primei instanțe referitoare la situația de fapt reproduse în decizia de trimitere, procedura de elaborare a calendarelor de fotbal în discuție în cauza principală nu este pur mecanică sau deterministă, ci impune, dimpotrivă, o muncă și un know-how semnificative, pentru a îndeplini multitudinea de cerințe existente, respectând în același timp în cea mai mare măsură posibilă regulile aplicabile. Munca necesară în acest scop nu s-ar rezuma la aplicarea unor criterii fixe și s-ar deosebi, de exemplu, de elaborarea unui anuar telefonic, în sensul că ar impune, în fiecare etapă, discernământ și know-how, în special atunci când programul informatic nu găsește nicio soluție pentru limitele existente. În ceea ce privește utilizarea parțială a calculatorului, aceasta nu exclude în niciun caz, potrivit afirmațiilor domnului Thompson, necesitatea discernământului, precum și o anumită marjă de apreciere.

Faptele din acțiunea principală și întrebările preliminare

- 20 Football Dataco și alții arată că dețin, asupra calendarelor partidelor din campionatele de fotbal englez și scoțian, un drept „*sui generis*” în temeiul articolului 7 din Directiva 96/9, un drept de autor în temeiul articolului 3 din această directivă, precum și un drept de autor în temeiul legislației britanice privind proprietatea intelectuală.
- 21 Contestând existența legală a acestor drepturi, Yahoo și alții susțin că sunt în măsură să utilizeze aceste calendare în cadrul activităților proprii, fără să fie nevoie să achite o contraprestație financiară.
- 22 Instanța de fond a considerat că respectivele calendare sunt eligibile pentru protecția prin dreptul de autor în temeiul articolului 3 din Directiva 96/9, pentru motivul că pregătirea lor impune o parte substanțială de muncă de creație. În schimb, le-a respins beneficiul celorlalte două drepturi invocate.
- 23 Instanța de trimitere a confirmat hotărârea primei instanțe în ceea ce privește ineligibilitatea calendarelor în discuție în cauza principală pentru protecția prin dreptul „*sui generis*” în temeiul articolului 7 din Directiva 96/9. În schimb, aceasta se întreabă cu privire la eligibilitatea pentru protecția prin dreptul de autor în temeiul articolului 3 din această directivă. Aceasta manifestă de asemenea îndoieli cu privire la posibilitatea ca aceste calendare să fie protejate prin dreptul de autor în temeiul legislației britanice anterioare acestei directive, în condiții diferite de cele enunțate la articolul 3 menționat.
- 24 În aceste condiții, Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Care este modul în care trebuie interpretată expresia «bazele de date care, prin alegerea sau dispunerea elementelor, constituie o creație intelectuală proprie a autorului», în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 96/9[...] și în special:

- a) efortul intelectual și know-how-ul utilizate pentru crearea de date ar trebui excluse

- b) «alegerea sau dispunerea» implică un aport semnificativ la datele preexistente (precum în cazul stabilirii datei unei partide de fotbal) și
 - c) «creația intelectuală proprie a autorului» impune mai mult decât o muncă și know-how semnificative din partea autorului și, în cazul unui răspuns afirmativ, ce anume?
- 2) Directiva se opune drepturilor de autor naționale asupra bazelor de date care sunt diferite de cele prevăzute în [Directiva 96/9]?”

Cu privire la prima întrebare preliminară

- 25 Prin intermediul primei întrebări preliminare, instanța de trimitere solicită, în esență, o interpretare a articolului 3 alineatul (1) din Directiva 96/9. Mai exact, aceasta solicită să se stabilească:
- în primul rând, dacă efortul intelectual și know-how-ul consacrate creării de date trebuie excluse în cadrul aplicării acestei dispoziții,
 - în al doilea rând, dacă „alegerea sau dispunerea” conținutului, în sensul dispoziției menționate, implică un aport semnificativ la datele preexistente și
 - în al treilea rând, dacă «creația intelectuală proprie a autorului» în sensul aceleiași dispoziții impune mai mult decât o muncă și un know-how semnificative din partea autorului și, eventual, care este această cerință suplimentară.
- 26 Cu titlu preliminar, trebuie, pe de o parte, să amintim că Curtea a statuat deja că un calendar de partide ale unui campionat de fotbal constituie o „bază de date” în sensul articolului 1 alineatul (2) din Directiva 96/9. Aceasta a considerat în esență că combinația dintre data, orarul și identitatea celor două echipe, cea gazdă și cea oaspete, referitoare la o partidă de fotbal dezvăluie o valoare informativă autonomă care face din aceasta un „element independent” în sensul articolului 1 alineatul (2) menționat și că dispunerea, sub forma unui calendar, a datelor, a orarelor și a denumirilor de echipe referitoare la diverse partide din zilele unui campionat de fotbal îndeplinește condițiile enunțate la acest articol 1 alineatul (2) privind dispunerea sistematică sau metodică și privind accesibilitatea individuală a datelor conținute de baza de date (a se vedea Hotărârea din 9 noiembrie 2004, Fixtures Marketing, C-444/02, Rec., p. I-10549, punctele 33-36).
- 27 Pe de altă parte, reiese atât dintr-o comparație a cuprinsului articolului 3 alineatul (1) și, respectiv, al articolului 7 alineatul (1) din Directiva 96/9, cât și din alte dispoziții sau considerente ale acesteia, în special din articolul 7 alineatul (4) și din considerentul (39), că dreptul de autor și dreptul „*sui generis*” constituie două drepturi independente al căror obiect și condiții de aplicare sunt diferite.
- 28 În consecință, împrejurarea că o „bază de date”, în sensul articolului 1 alineatul (2) din Directiva 96/9, nu îndeplinește condițiile de eligibilitate pentru protecția prin dreptul „*sui generis*”, în temeiul articolului 7 din directiva menționată, astfel cum a statuat Curtea referitor la calendarele partidelor de fotbal (Hotărârea din 9 noiembrie 2004, Fixtures Marketing, C-46/02, Rec., p. I-10365, punctele 43-47, Hotărârea Fixtures Marketing, C-338/02, Rec., p. I-10497, punctele 32-36, și Hotărârea Fixtures Marketing, C-444/02, citată anterior, punctele 48-52), nu înseamnă în mod automat că această bază de date nu este eligibilă nici pentru protecția prin dreptul de autor, în temeiul articolului 3 din această directivă.
- 29 Conform alineatului (1) al acestui articol 3, o „bază de date” în sensul articolului 1 alineatul (2) din Directiva 96/9 este protejată prin dreptul de autor dacă, prin alegerea sau dispunerea conținutului, aceasta constituie o creație intelectuală proprie autorului său.

- 30 În primul rând, reiese dintr-o lectură coroborată a articolului 3 alineatul (2) și a considerentului (15) al Directivei 96/9 că protecția prin dreptul de autor prevăzută de această directivă are drept obiect „structura” bazei de date, iar nu „conținutul” său și nici, prin urmare, elementele constitutive ale acestuia.
- 31 De asemenea, astfel cum reiese din articolul 10 alineatul (2) din Acordul privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală și din articolul 5 din Tratatul OMPI privind dreptul de autor, compilația de date care, din cauza alegerii sau aranjării conținutului lor, constituie o creație intelectuală este protejată ca atare de dreptul de autor. În schimb, această protecție nu este extinsă asupra datelor sau elementelor ca atare și nu trebuie să aducă atingere niciunui drept de autor care subzistă pentru aceste date.
- 32 În acest context noțiunile „alegere” și „dispunere”, în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 96/9, vizează selectarea și, respectiv, aranjarea datelor, prin care autorul bazei îi conferă acesteia structura sa. În schimb, aceste noțiuni nu acoperă crearea datelor cuprinse în această bază.
- 33 În consecință, astfel cum arată Yahoo și alții, guvernele italian, portughez și finlandez, precum și Comisia Europeană, elementele avute în vedere în cadrul primei întrebări litera (a) adresate de instanța de trimitere și referitoare la efortul intelectual, precum și la know-how-ul consacrate creării de date nu pot fi luate în calcul pentru a aprecia eligibilitatea bazei de date care le conține pentru protecția prin dreptul de autor prevăzută de Directiva 96/9.
- 34 Această analiză este confirmată de finalitatea directivei menționate. Astfel cum reiese din considerentele (9), (10) și (12), această finalitate este de a stimula punerea în aplicare a unor sisteme de stocare și de prelucrare a informației pentru a contribui la dezvoltarea pieței informaționale într-un context marcat de o creștere exponențială a volumului de informații generate și prelucrate în fiecare an în toate sectoarele de activitate (a se vedea Hotărârea din 9 noiembrie 2004, Fixtures Marketing, C-46/02, citată anterior, punctul 33, Hotărârea The British Horseracing Board și alții, C-203/02, Rec., p. I-10415, punctul 30, Hotărârea Fixtures Marketing C-338/02, citată anterior, punctul 23, și Hotărârea Fixtures Marketing C-444/02, citată anterior, punctul 39), iar nu de a proteja crearea de elemente care pot fi adunate într-o bază de date.
- 35 În cauza principală, trebuie arătat că resursele, în special intelectuale, descrise de instanța de trimitere, astfel cum au fost preluate la punctele 14-18 din prezenta hotărâre, urmăresc, în cadrul organizării campionatelor în cauză, să stabilească data, orarul și identitatea echipelor corespunzătoare fiecărei partide din aceste campionate, în funcție de un ansamblu de reguli, de parametri și de limitări de tip organizatoric, precum și în funcție de cererile specifice ale cluburilor vizate (a se vedea Hotărârea din 9 noiembrie 2004 Fixtures Marketing, C-46/02, citată anterior, punctul 41, Hotărârea Fixtures Marketing, C-338/02, punctul 31, și Hotărârea Fixtures Marketing, C-444/02, punctul 47, citate anterior).
- 36 Astfel cum au subliniat Yahoo și alții și guvernul portughez, aceste resurse privesc crearea datelor ca atare care sunt cuprinse în baza respectivă, astfel cum s-a amintit la punctul 26 din prezenta hotărâre (a se vedea Hotărârea din 9 noiembrie 2004 Fixtures Marketing, C-46/02, punctul 42, Hotărârea Fixtures Marketing, C-338/02, punctul 31, și Hotărârea Fixtures Marketing, C-444/02, punctul 47, citate anterior). În consecință și ținând seama de cele expuse la punctul 32 din prezenta hotărâre, acestea nu au, în niciun caz, vreo relevanță pentru aprecierea eligibilității calendarelor partidelor de fotbal în discuție în cauza principală pentru protecția prin dreptul de autor prevăzută de Directiva 96/9.
- 37 În al doilea rând, astfel cum reiese din considerentul (16) al Directivei 96/9, noțiunea „creație intelectuală proprie autorului său” face trimitere la criteriul originalității (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iulie 2009, Infopaq International, C-5/08, Rep., p. I-6569, punctele 35, 37 și 38, Hotărârea din 22 decembrie 2010, Bezpečnostní softwarová asociace, C-393/09, Rep., p. I-13971,

punctul 45, Hotărârea din 4 octombrie 2011, Football Association Premier League și alții, C-403/08 și C-429/08, Rep., p. I-9083, punctul 97, precum și Hotărârea din 1 decembrie 2011, Painer, C-145/10, Rep., p. I-12533, punctul 87).

- 38 Referitor la constituirea unei baze de date, acest criteriu al originalității este îndeplinit atunci când, prin intermediul alegerii sau al dispunerii datelor pe care aceasta le conține, autorul său își exprimă capacitatea creativă în mod original, efectuând alegeri libere și creative (a se vedea, prin analogie, Hotărârile Infopaq International, punctul 45, Bezpečnostní softwarová asociace, punctul 50, și Painer, punctul 89, citate anterior) și își imprimă astfel „amprenta personală” (Hotărârea Painer, citată anterior, punctul 92).
- 39 În schimb, respectivul criteriu nu este îndeplinit atunci când constituirea bazei de date este impusă de considerații tehnice, de reguli sau de limitări care nu lasă loc niciunei libertăți de creație (a se vedea, prin analogie, Hotărârile citate anterior Bezpečnostní softwarová asociace, punctele 48 și 49, precum și Football Association Premier League și alții, punctul 98).
- 40 Astfel cum reiese atât din articolul 3 alineatul (1), cât și din considerentul (16) al Directivei 96/9, niciun alt criteriu decât cel al originalității nu este aplicabil în vederea aprecierii eligibilității unei baze de date pentru protecția prin dreptul de autor prevăzută de această directivă.
- 41 Rezultă, pe de o parte, că, cu condiția ca alegerea sau dispunerea datelor – și anume, într-o cauză precum cauza principală, cele privind data, orarul și identitatea echipelor referitoare la diferite partide din campionatul în cauză (a se vedea punctul 26 din prezenta hotărâre) – să fie o expresie originală a spiritului creator al autorului bazei de date, este irelevant, în vederea aprecierii eligibilității acesteia pentru protecția prin dreptul de autor prevăzută de Directiva 96/9, dacă această alegere sau dispunere implică sau nu implică un „aport semnificativ” la aceste date, astfel cum este avut în vedere de prima întrebare litera (b) adresată de instanța de trimitere.
- 42 Pe de altă parte, faptul că constituirea bazei de date ar fi impus, independent de crearea datelor pe care aceasta le conține, o muncă și un know-how semnificative din partea autorului său, astfel cum sunt vizate de aceeași întrebare litera (c), nu poate, ca atare, să justifice protejarea sa prin dreptul de autor prevăzută de Directiva 96/9, dacă această muncă și acest know-how nu exprimă nicio originalitate în alegerea sau dispunerea respectivelor date.
- 43 În prezenta cauză, revine instanței de trimitere sarcina de a aprecia, în lumina elementelor de analiză care precedă, dacă calendarele partidelor de fotbal în discuție în cauza principală sunt baze de date care îndeplinesc condițiile de eligibilitate pentru protecția prin dreptul de autor, prevăzute la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 96/9.
- 44 În această privință, modalitățile de stabilire a calendarelor menționate, astfel cum sunt descrise de instanța de trimitere, dacă nu sunt completate de elemente care relevă o originalitate în alegerea sau dispunerea datelor cuprinse în aceste calendare, nu sunt suficiente pentru ca baza de date în cauză să poată fi protejată prin dreptul de autor prevăzut la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 96/9.
- 45 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare adresată că articolul 3 alineatul (1) din Directiva 96/9 trebuie interpretat în sensul că o „bază de date” în sensul articolului 1 alineatul (2) din această directivă este protejată de dreptul de autor prevăzut de aceasta cu condiția ca alegerea sau dispunerea datelor pe care le conține să constituie o expresie originală a libertății de creație a autorului său, fapt a cărui verificare revine instanței naționale.
- 46 În consecință:
- efortul intelectual și know-how-ul consacrate creării datelor menționate nu sunt relevante pentru a aprecia eligibilitatea bazei de date menționate pentru protecția prin acest drept,

- este irelevant, în acest scop, dacă alegerea sau dispunerea acestor date implică sau nu implică un „aport semnificativ” la acestea și
- munca și know-how-ul semnificative care se impun pentru constituirea acestei baze nu pot, ca atare, să justifice o asemenea protecție dacă nu exprimă nicio originalitate în alegerea sau dispunerea datelor pe care aceasta le conține.

Cu privire la a doua întrebare preliminară

- 47 Prin intermediul celei de a doua întrebări preliminare, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă Directiva 96/9 trebuie interpretată în sensul că se opune unei legislații naționale care acordă unor baze de date care intră în sfera de aplicare a definiției cuprinse la articolul 1 alineatul (2) o protecție prin dreptul de autor în condiții diferite de cele prevăzute la articolul 3 alineatul (1).
- 48 În această privință, trebuie să se sublinieze că Directiva 96/9 urmărește, potrivit considerentelor (1)-(4), să suprimе neconcordanțele care există între legislațiile naționale în materie de protecție juridică a bazelor de date, în special în ceea ce privește întinderea și condițiile protecției prin dreptul de autor, și care denaturau funcționarea pieței interne, libera circulație a mărfurilor și serviciilor în Uniunea Europeană, precum și dezvoltarea unei piețe informaționale în cadrul acesteia.
- 49 În acest context, articolul 3 din Directiva 96/9 procedează, astfel cum reiese din considerentul (60) al acestei directive, la „o armonizare a criteriilor aplicate pentru a determina dacă o bază de date va fi protejată de dreptul de autor”.
- 50 Cu siguranță, în ceea ce privește bazele de date care erau protejate, la 27 martie 1996, printr-un regim național de drepturi de autor potrivit altor criterii de eligibilitate decât cele prevăzute la articolul 3 alineatul (1) din această directivă, articolul 14 alineatul (2) din Directiva 96/9 păstrează, în statul membru în cauză, durata protecției acordate de un astfel de regim. Cu toate acestea, sub rezerva unică a acestei dispoziții tranzitorii, articolul 3 alineatul (1) menționat se opune ca o legislație națională să acorde unor baze de date care intră în sfera de aplicare a definiției cuprinse la articolul 1 alineatul (2) din directiva menționată protecția prin dreptul de autor în condiții care se îndepărtează de cea privind originalitatea prevăzută la articolul 3 alineatul (1) menționat.
- 51 În ceea ce privește considerentele (18), (26) și (27) ale Directivei 96/9, evidențiate de Football Dataco și alții, acestea subliniază libertatea autorilor de opere de a decide cu privire la includerea acestora într-o bază de date, precum și lipsa unui impact al încorporării unei opere protejate într-o bază de date eventual protejată asupra drepturilor care protejează opera astfel încorporată. Acestea nu conferă, în schimb, nicio susținere pentru o interpretare contrară celei prezentate la punctul precedent din prezenta hotărâre.
- 52 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la a doua întrebare adresată că Directiva 96/9 trebuie interpretată în sensul că, sub rezerva dispoziției tranzitorii cuprinse la articolul 14 alineatul (2), aceasta se opune unei legislații naționale care acordă unor baze de date care intră în sfera de aplicare a definiției cuprinse la articolul 1 alineatul (2) o protecție prin dreptul de autor în condiții diferite de cele prevăzute la articolul 3 alineatul (1) din această directivă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 53 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

- 1) **Articolul 3 alineatul (1) din Directiva 96/9/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 1996 privind protecția juridică a bazelor de date trebuie interpretat în sensul că o „bază de date” în sensul articolului 1 alineatul (2) din această directivă este protejată de dreptul de autor prevăzut de aceasta cu condiția ca alegerea sau dispunerea datelor pe care le conține să constituie o expresie originală a libertății de creație a autorului său, fapt a cărui verificare revine instanței naționale.**

În consecință:

- **efortul intelectual și know-how-ul consacrate creării datelor menționate nu sunt relevante pentru a aprecia eligibilitatea bazei de date menționate pentru protecția prin acest drept,**
 - **este irelevant, în acest scop, dacă alegerea sau dispunerea acestor date implică sau nu implică un „aport semnificativ” la acestea și**
 - **munca și know-how-ul semnificative care se impun pentru constituirea acestei baze nu pot, ca atare, să justifice o asemenea protecție dacă nu exprimă nicio originalitate în alegerea sau dispunerea datelor pe care aceasta le conține.**
- 2) **Directiva 96/9 trebuie interpretată în sensul că, sub rezerva dispoziției tranzitorii cuprinse la articolul 14 alineatul (2), aceasta se opune unei legislații naționale care acordă unor baze de date care intră în sfera de aplicare a definiției cuprinse la articolul 1 alineatul (2) o protecție prin dreptul de autor în condiții diferite de cele prevăzute la articolul 3 alineatul (1).**

Semnături